

Тенденції досліджень у бібліотекознавстві в українській та європейській науці (2015-2020 рр.)

Стамбол Ігор Іванович,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри бібліотекознавства та інформології

За останніх 5 років у бібліотекознавстві

- ❖ Теоретичні видання – нечисельні;
- ❖ Найбільше: фондознавчих оглядів; історія книгозбірень та інновації;
- ❖ Значний акцент на інформаційній складовій роботи бібліотек;
- ❖ Помітна різниця між українськими та європейськими бібліотекознавчими студіями.

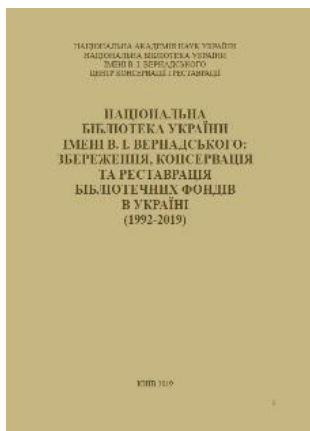
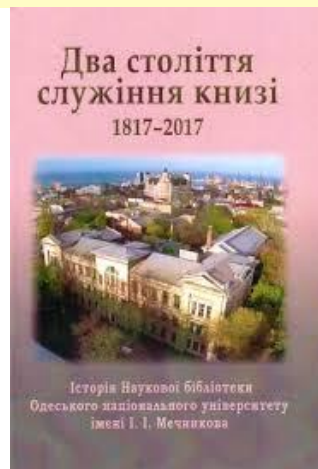

Українські видання (за останні 5 років)

5 основних груп:

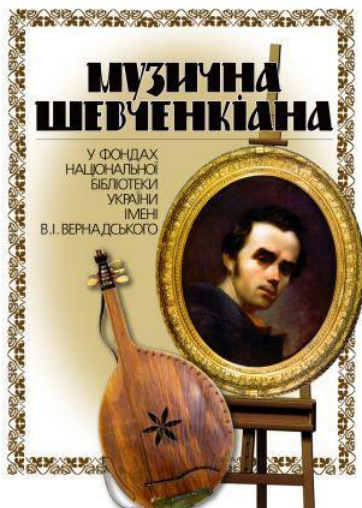
- ☐ *Історія бібліотек чи бібліотечної справи*
- ☐ *Описи різноманітних фондів та зібрань;*
- ☐ *Технологічні інновації;*
- ☐ *Інформаційно-комунікативна складова діяльності бібліотек;*
- ☐ *Видання на межі дисциплін.*

Історія бібліотек і бібліотечної справи

- ❖ **Два століття служіння книзі. Історія Наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, 1817-2017 :** [монографія] / [Алексєєнко М. В. та ін. ; відп. ред. Подрезова М. О.] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. - Одеса : ОНУ, 2017. – 290 с.
- ❖ **Історія розвитку бібліотек України для дітей : (кінець XIX-XX ст.) :** монографія / [А. І. Гордієнко, Т. М. Турбаніст, Т. В. Шамаріна та ін.] ; М-во культури України, Нац. б-ка України для дітей. - Київ : Ліра-К, 2017. - 589 с.
- ❖ **Будівлі українських бібліотек: матеріали бібліотекознав. дослідж. /** Держ. наук. архітектур.-буд. б-ка ім. В. Г. Заболотного ; [уклад. В. М. П'яскіна] . - Київ : ДНАББ ім. В. Г. Заболотного, 2017. - 278 с.
- ❖ **Муха, Л. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: збереження, консервація та реставрація бібліотечних фондів в Україні (1992-2019) /** НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Центр консервації і реставрації. - Київ : НБУВ, 2019. - 232 с.

Описи різноманітних фондів і зібрань

❖ **Музична Шевченкіана у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського** / [відп. ред. Л. Г. Руденко ; наук. ред. Л. В. Івченко ; уклад.: Л. В. Івченко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського, Ін-т книгознавства. - Київ : Академперіодика, 2019. – 990 с.

❖ **Газетний фонд Національної історичної бібліотеки України, 1728-2007: каталог колекції.** - Київ : Вид. дім "Вініченко", 2020. - 132 с.

❖ **"Бібліотечна планета" (1998-2018): системат. покажч. змісту** / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; [упоряд. Н. Тертичка]. - Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2018. - 215 с.

Технологічні інновації

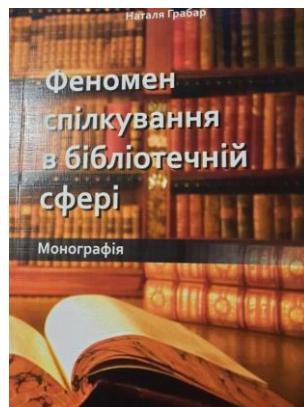
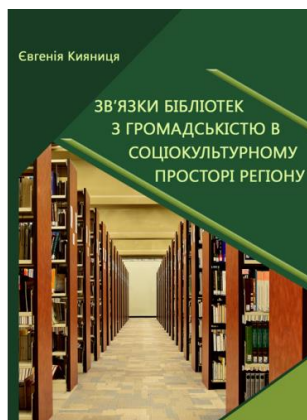

❖ **Сучасна публічна бібліотека від А до Я : довідник** / [Н. І. Розколупа та ін. ; наук. ред. Н. І. Розколупа] ; Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. - Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2019. - 191 с.

❖ **Семантичні технології у науковій бібліотеці : [колект.] монографія** / [Т. Ю. Власова та ін. ; відп. ред. К. В. Лобузін] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. - Київ : НБУВ, 2019. - 311 с.

Інформаційно-комунікативна складова діяльності бібліотек

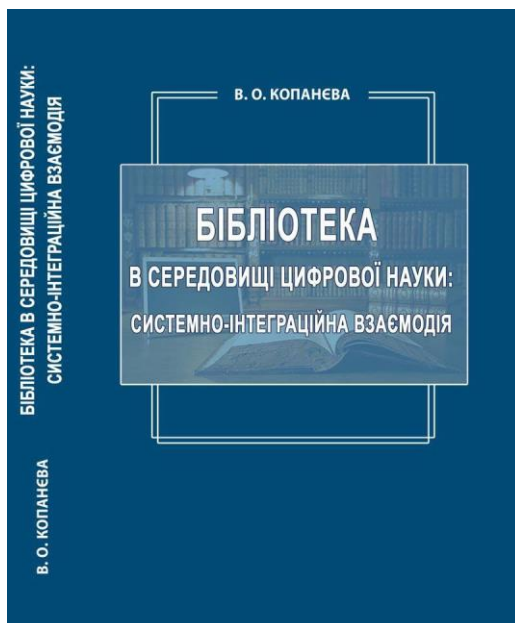

❖ **Кияниця, Є. Зв'язки бібліотек з громадськістю в соціокультурному просторі регіону: монографія / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Ліра-К, 2018. - 179 с.**

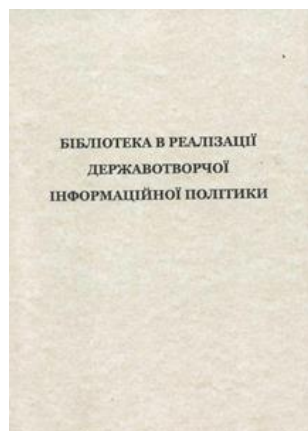
❖ **Грабар Н. Феномен спілкування в бібліотечній сфері : монографія / Наталя Грабар. - Харків : Стильна типографія, 2017. - 280 с.**

❖ **Копанєва В. Бібліотека в середовищі цифрової науки: системно-інтеграційна взаємодія: монографія. – Київ: Ліра-К, 2020. – 322 с.**

(розглянуто стратегію системно-інтеграційної взаємодії бібліотеки та цифрової науки, спрямовану на функціональну трансформацію бібліотеки з елемента наукової інфраструктури в учасника дослідницької діяльності на всіх її етапах – від збору та опрацювання первинних даних до отримання нових знань)

Видання на межі дисциплін

❖ **Правове регулювання використання зображень у електронних бібліотеках за законодавством України : монографія** / [О. І. Харитоновна та ін.] ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса : Юрид. літ., 2017. - 70 с. - Бібліогр.: с. 58-64.

❖ **Бібліотека в реалізації державотворчої інформаційної політики : [монографія]** / [В. Бондаренко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. - Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2016. - 323 с.

❖ **Бібліотечна журналістика : метод. матеріали до курсу** / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. обл. від-ня (філ.) ВГО "Укр. бібл. асоц." ; [уклад.: Л. В. Глазунова, С. М. Миценко]. - Харків : ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 2015. - 286 с.

❖ **Ноокомунікологія : навч.-метод. посіб. для студентів магістратури спец. "029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа"** / Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар ун-т, Ф-т док. комунікацій та менеджменту, Каф. док. комунікацій і бібл. справи. - Київ : Кондор, 2019. - 108 с.

Європейські видання

Огляд бібліотекознавчої літератури здійснено з використанням електронних каталогів Польщі і Чеської Республіки, що зумовлює певний ухил проаналізованої літератури в бік національних особливостей цих країн

Чотири основні групи:

- ❖ **Історичні та фондознавчі аспекти;**
- ❖ **Дискусії щодо ролі бібліотек у суспільстві;**
- ❖ **Інновації;**
- ❖ **Аналіз досвіду.**

Історичні та фондознавчі аспекти

❑ **The first/the oldest in the collections of the National Library of Poland** / scientific editor Miłosz Sosnowski ; translation Alicja Rosé. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2019. 318 s.

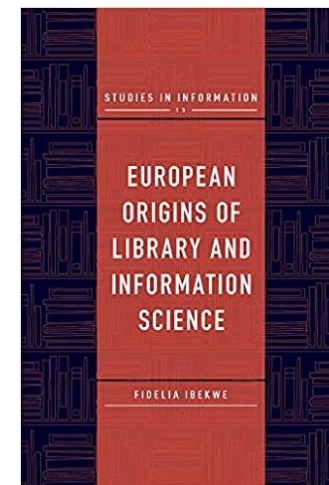
❑ **Centralna Biblioteka Statystyczna 1918-2018 = Central Statistical Library 1918-2018** / Bożena Łazowska. Warszawa : Centralna Biblioteka Statystyczna im. Stefana Szulca, 2018. 220 s

❑ **Biblioteki w kulturze Kresów** / pod redakcją naukową Marii Kalczyńskiej, Danuty Szewczyk-Kłos, Anny Jańdziak i Pawła Melczewskiego ; Uniwersytet Opolski, Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego. Opole : Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2017. 154 s.

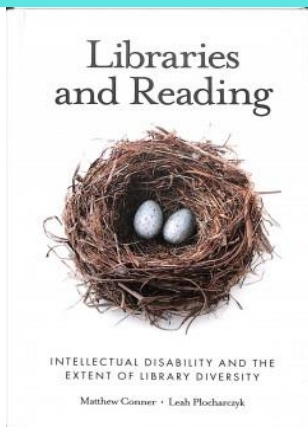
❑ **160 let knihovny v Klatovech : 1860-2020 : zajímavosti z historie a vývoje klatovského knihovnictví.** [s. l.]: Klatovy : Městská knihovna, 2020

❑ **IBEKWE, F. European origins of library and information science.** Fidelia Ibekwe. [s. l.]: Bingley : Emerald Publishing, 2019

❑ **KUBÍČEK, J. Dějiny veřejných lidových knihoven v českých zemích = History of public libraries in the Czech Lands.** [s. l.]: Brno : Moravská zemská knihovna, 2019

Дискусії щодо ролі бібліотек у суспільстві

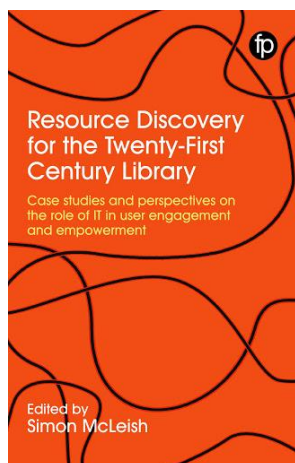
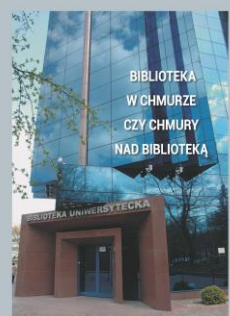

❖ CONNER, M.; PLOCHARCZYK, L. **Libraries and reading : intellectual disability and the extent of library diversity.** [s. l.] : Bingley : Emerald, 2020

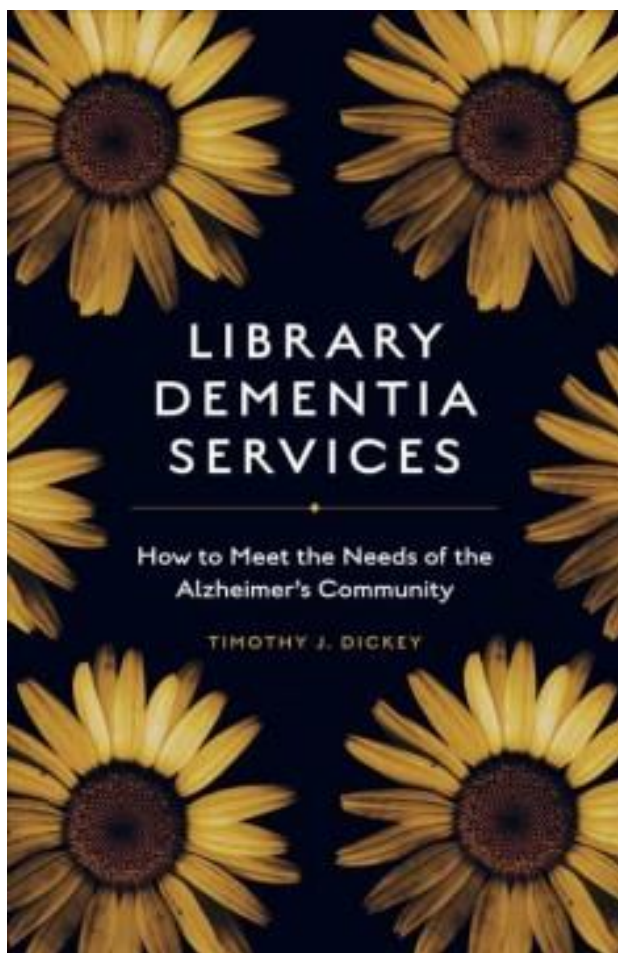
❖ **Biblioteka w chmurze czy chmury nad biblioteką / pod redakcją Tomasza Piestrzyńskiego, Justyny Jerzyk-Wojteckiej.** Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2018. 298s

❖ COX, F. M.; HINES-MARTIN, V.; CUNNINGHAM, H. R. **Library collaborations and community partnerships : enhancing health and quality of life.** [s. l.] : London ; New York : Routledge, Taylor & Francis Group, 2020

❖ MCLEISH, S. **Resource discovery for the twenty-first century library : case studies and perspectives on the role of IT in user engagement and empowerment.** [s. l.] : London : Facet publishing, 2020

Інновації

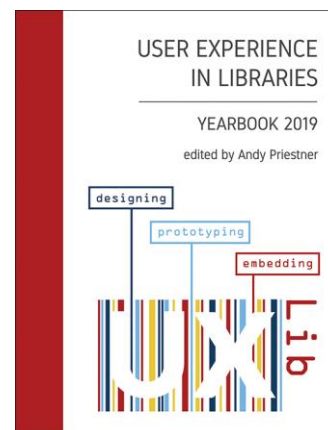
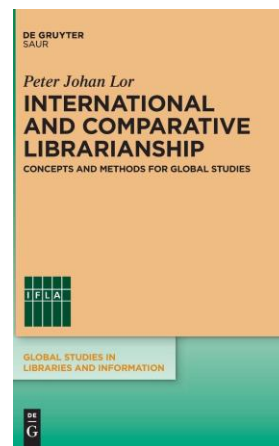

ICKEY, T. J. Library dementia services : how to meet the needs of the Alzheimer's community. [s. l.] : Bingley : Emerald Publishing, 2020

- ❖ Інформація для доглядачів осіб з хворобою Альцгеймера;
- ❖ Інструкція щодо забезпечення інформаційних потреб хворих;

Аналіз досвіду

- ❑ LÁNSKÁ, D. **Knihovna v mém životě : rozhovory s lidmi, kteří svůj život spojili s knihovnou.** [s. l.]: Praha : Městská knihovna v Praze, 2019;
- ❑ LOR, P. J. **International and comparative librarianship : concepts and methods for global studies.** [s. l.]: Berlin ; Boston : De Gruyter Saur, 2019.
- ❑ Vacek, Jiří. **Slovanská knihovna – můj osud : mozaika vzpomínek** / Jiří Vacek. - Praha : Národní knihovna České republiky. Slovanská knihovna, 2016. - 174 s.
- ❑ PRIESTNER, A. **User experience in libraries : yearbook 2019.** [s. l.]: Goxhill : UX in Libraries, 2020,

Тенденції :

Українські видання: переважно, демонструють консерватизм у підході до бібліотечної науки.

Більш «прогресивні» напрями майже не втілені у монографічних дослідженнях, а виражені у статтях та авторефератах дисертацій.

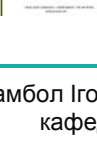
Європейські видання: різноманітніші, більш популярні, включають сучасні теми, зокрема інклюзію та особистісний підхід до історії й оцінки досвіду.

Всеукраїнський бібліотечний «Біографічний рейтинг» – знакове явище сучасної біобібліографії

- ❖ Заснований у 2017 році Інститутом біографічних досліджень НБУВ;
- ❖ Налагоджує комунікацію;
- ❖ Популяризує напрямки;
- ❖ Створено велику базу даних з виданнями.
- ❖ Корисний ресурс для журналістів, сценаристів, викладачів тощо.

Всеукраїнський бібліотечний «Біографічний рейтинг» : <http://biography.nbuv.gov.ua/rating/>

Повний список Топ 10 Лауреати		
Життєписи	Бібліографічний опис (Довідкові біографічні джерела)	Місто видання
Колективний портрет	 Власенко Валерій : до 60-річчя від дня народження : біобібліографічний показник. – Суми, 2019. – 122 с. : фото. Анотація Посилання	Суми
Джерела біографії	 Гальчевський-Орел Яків – герой-повстанець (До 125-річчя від дня народження Якова Васильовича Гальчевського) : довідково-бібліографічне видання. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2019. – 48 с. Анотація	Вінниця
Довідкові біографічні видання	 Грабар Іван Григорович : біобіогр. показник наук. пр. за 1981– 2019 роки. – Житомир : ЖНАЕУ, 2019. – 59 с. Анотація Посилання	Житомир
Персональний показник	 Грещук Василь Васильович : показник публікацій (до 70-річчя від дня народження). – Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ ЦПТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2019. – 54 с. Анотація Посилання	Івано-Франківськ
Збірники біо- бібліографічних матеріалів	 Денисик Григорій Іванович : до 70-річчя від дня народження : біобіогр. показ. – Вінниця, 2019. – 93 с. Анотація Посилання	Вінниця
	 Довженко Олександр – кінорежисер, письменник, кінодраматург : науково-допом. бібліогр. показч. – Глухів, 2019. – 88 с.	

Дякую за увагу!

